

# Hanterings och monteringsanvisningar för träpaneler

## Ett naturligt och levande material

Panelerna levereras med en fuktkvot på 12–16%, på dom behandlade panelerna är fuktkvoten 10–12%. Eftersom träet är ett levande material så förändras utseendet i takt med luftfuktigheten under årstiderna, det kan därför komma att krympa/svälla, men i och med att luftfuktigheten ändras går panelen tillbaka till sitt ursprungsläge. Inomhusklimatet varierar mellan årstiderna. Det är fuktigast inne på hösten då kan en relativ fuktighet (RF) komma upp till 65–70% som motsvarar en fuktighet på panelen med 12–13% vid ca +20 C, med stor luftväxling och högre innertemperatur innebär det att det blir torrare. I praktiken betyder det att panelen har en fuktighet från 12% på hösten till 6% på våren, ett årsgenomsnitt på 9–10%. Panelen bör inte vara så mycket torrare än 11–12% vid uppsättningen, annars kommer den att expandera på hösten när det blir högre luftfuktighet, att not och fjäder skadas, i värsta fall kan den "bula" ut från väggen. Idealet är alltså 12% fuktkvot för inomhusklimatet i bostäderna.

## Låt träet anpassa sig

När du får hem panelerna, ge det tid att akklimatisera sig i den miljö där dom ska användas. Panelerna ska vara kvar i obruten förpackning på plant underlag i minst 6 dygn. Sprid ut buntarna och låt dem ligga buntvis, gör små lufthål i krympfolien under förvaringstiden. Förvara panelen mörkt, om den utsätts för starkt solljus kan färgen få en djupare nyans och kvistar framträder tydligare, mindre sprickor kan även uppstå, detta är inte reklamationsgrundande fel utan tillhör träets naturliga egenskaper. Öppna panelbuntarna i takt med att panelen monteras och förvara de förpackningar som inte används slutna så håller panelerna sin form och fuktkvot.

## Längdkrympning

Normalt behöver vi inte ta hänsyn till längdkrympning på panelerna då den monteras stående men monterar man den liggande eller som en takpanel kan det vara så långa längder att krympningen blir 5–6 mm, kom då ihåg att sätta lite lim i ändspontarna så att krympningen sker mot taklisten annars finns risk att det blir en glipa i taket eller på väggen.

## Kontroll av materialkvalitén

Innan du monterar panelen så har du själv ansvar att kontrollera brädorna. Om det finns synliga skador eller om produktens färg eller behandling har brister ska du reklamera före monteringen. Den som monterar panelen har i och med det godkänt kvalitén och ansvarar för slutresultatet. Ett tips är att lägga ut brädorna före montering och titta på utseendet, kanske en bräda med många kvistar gör sig bättre i utkanten av rummet än där den syns som mest. Trä är ett levande material med naturliga avvikelser utan att det klassas som defekter även på ytbehandlade paneler kan kvistar och träets struktur komma att framträda varefter panelen mognar. Detta är en naturlig egenskap för trä och är inte reklamations berättigat.

# Det är enklare än vad man tro att sätta upp en träpanel

## Montering och ytbehandling

- Förbered dig med att ha material och verktyg på plats och gott om utrymme att arbeta på.
- Öppna en bunt i taget vid monteringen, vi rekommenderar att man använder spikpistol eftersom det underlättar jobbet och det blir mindre risk för skador på panelen.
- Paneler med ändspont monteras löpande med en liten limsträng i änden av panelbrädan, använd trälim. Skarvarna bör förskjutas minst 600mm. Paneler utan ändspont skarvas över en regel
- Träpaneler kan sättas upp på varierande underlag. På träskivor är det i allmänhet lätt att spika direkt i underlaget, vid annat underlag till exempel betong eller gips är det lämpligt att sätta upp en spikläkt att fästa panelen i.
- Om du vill måla, lasera eller göra någon annan behandling på obehandlat trä, tänk på det här.
- Du kan måla obehandlad panel på egen hand. Tänk då på att behandla med kvistlack eller annat för att isolera kvistarna så att det inte blir gula fläckar som lyser igenom om du målat med en ljus färg. Därefter målar du med en grundfärg och två strykningar med toppfärg.
- Försök att göra så mycket som möjligt med panelen innan du sätter upp den på väggen. Den sista toppstrykningen bör däremot göras när panelen är uppsatt. Var försiktig med mängden färg, annars finns en risk att färgen börjar rinna och klistra ihop not och fjäder vilket medför att det kan bli skador på panelen då den sväller och krymper när luftfuktigheten i rummet förändras.
- För att vara helt på den säkra sidan så rekommenderar vi att du hör med din bygg eller färghandel om tips och råd.

## Paneler i speciella utrymmen

Behandlade paneler är känsliga för fuktiga miljöer tex i våtrum och uterum med varierande klimat eller luftfuktighet, fukt kan vara en orsak till kvistgulning. Vi rekommenderar inte att man sätter panelen så att den utsätts för vattenstänk, förövrigt kan man använda paneler i badrum förutsatt att det är ventilerat. Panelerna kan behandlas med en alkydlack eller en oljegrund för utomhusbruk och det är bra att behandla dom på båda sidorna före uppsättningen. Avvikelse som beror på felaktigt handhavande, lagring, montering, efterbehandling av ytan eller synpunkter på kärnrodad, ådring och panelens naturliga struktur, betraktas inte som reklamation

Läs mer på vår hemsida [www.lundgrenshyvleryab.se](http://www.lundgrenshyvleryab.se)